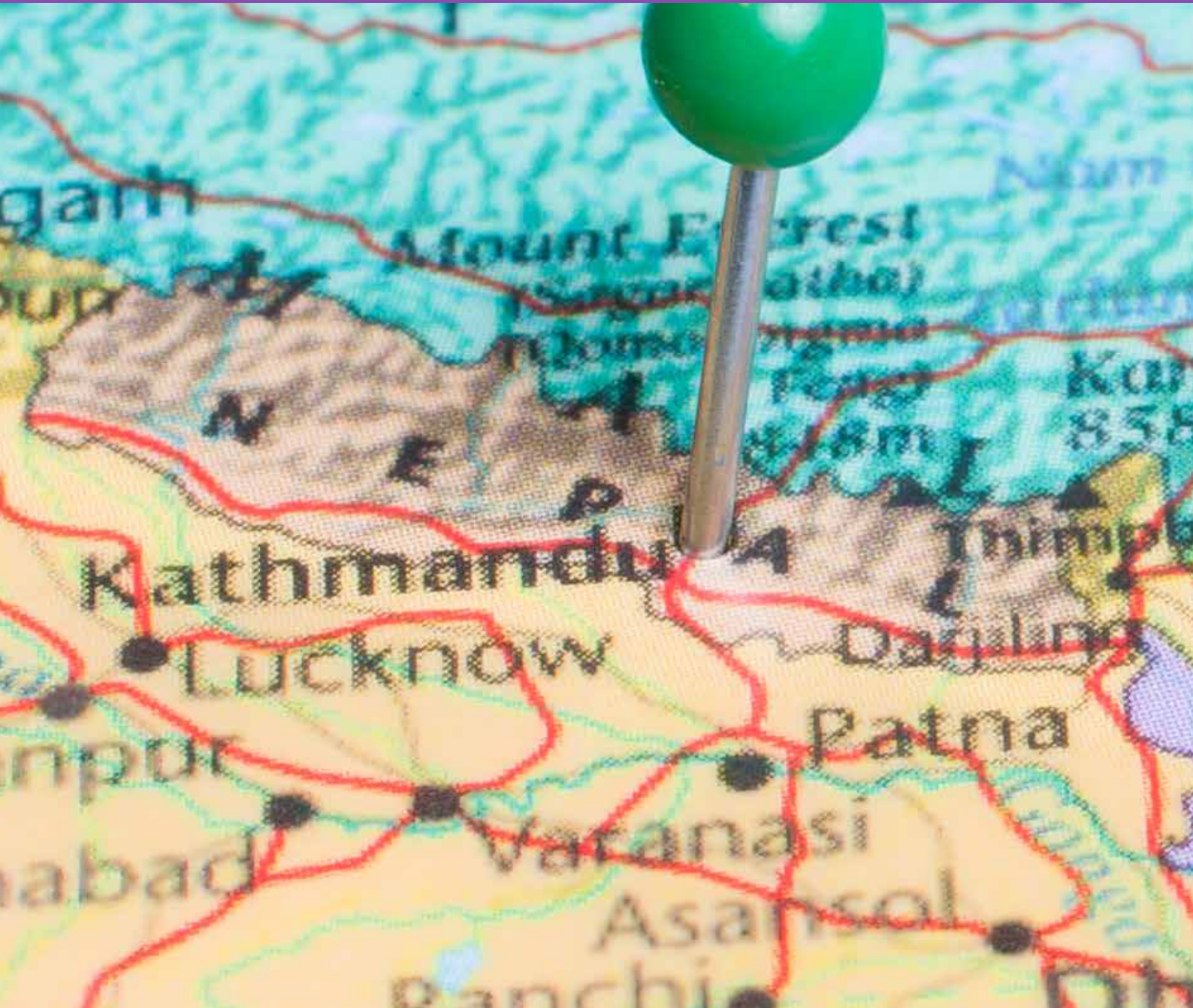

SEMİNER

NEPAL'DE İŞ VE YATIRIM FIRSATLARI SEMİNERİ

11 Haziran 2020

SEMİNER

NEPAL'DE İŞ VE YATIRIM FIRSATLARI SEMİNERİ

11 Haziran 2020

Zoom Online Konferans Sistemi

Moderatör

- MUSTAFA AKINCILAR
DEİK Türkiye-Nepal İş Konseyi Başkanı

Konuşmacılar

- NAİL OLPAK
DEİK Başkanı
- ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR
Nepal Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi
- YOGESH BHATTARAI
Nepal Kültür, Turizm ve Sivil Havacılık Bakanı

TOPLANTI NOTU

11 Haziran 2020 tarihinde DEİK/ Türkiye-Nepal İş Konseyi tarafından, İş Konseyi Başkanı Sn. Mustafa Akıncılar moderatörlüğünde, DEİK Başkanımız Sn. Nail Olpak, Nepal Nezdinde T.C. Büyükelçisi Sn. Şakir Özkan Torunlar ve Nepal Kültür, Turizm ve Sivil Havacılık Bakanı Sn. Yogesh Bhattarai'nin katılımları ile düzenlenen "Nepal'de İş ve Yatırım Fırsatları" seminerinde ülkedeki iş yapma deneyimleri, ticaret ve yatırım fırsatları, ikili ticaretimizdeki potansiyel sektörler ve ülkenin makroekonomik görünümü değerlendirilmiştir. DEİK/Türkiye-Nepal İş Konseyi Başkanı Mustafa Akıncılar tarafından konuşmacılara farklı alanlarda çok sayıda soru yöneltilmiş ve Nepal ile ticaret ve yatırım ilişkileri kurmak isteyen iş insanlarımız için bilgilendirici yanıtlar alınmıştır.

MUSTAFA AKINCILAR

DEİK TÜRKİYE-NEPAL
İŞ KONSEYİ BAŞKANI

21.Yüzyıl, Asya Pasifik bölgesindeki ülkelerin küresel ekonomi içindeki rolünü artırmaya devam ettiği bir "Asya Yüzyılı" olarak adlandırılmaktadır. Dünyanın en yüksek noktası olarak bilinen Everest'e ev sahipliği yapan Güney Asya ülkesi Nepal yaklaşık 30 milyonluk genç nüfusuyla özellikle turizm, tekstil, sağlık, altyapı sektörlerinde yatırımcılar için önemli fırsatları barındırmaktadır. Çin ve Hindistan gibi iki büyük devlet ve ekonominin arasında yer alan ülke stratejik konumu ile özellikle uluslararası yatırımcılara büyük fırsatlar sunmaktadır. Yabancı yatırımcıların ve uluslararası finans kuruluşlarının ülkedeki temel ihtiyaçların karşılanması noktasındaki etkinliği günden güne artmaktadır. 7 Nisan 2020 tarihinde Dünya Bankası ile Nepal Maliye Bakanlığı arasında, COVID - 19'a yönelik sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi ve korunması amacıyla, 29 milyon dolarlık bir anlaşma imzalanmıştır.

Bu kısa girişten sonra DEİK Nepal İş Konseyi olarak yaptıklarımıza değinmek istiyorum:

Pandemi sürecinden sonra Nepal'e bir heyet ziyareti gerçekleştireceğiz. Karşı kanat kuruluşumuz ve ilgili ticaret odaları ve iş insanları ile biraraya geleceğiz. Ülkedeki yatırım ve ticaret fırsatlarını yerinden gözlemleyeceğiz. Değerli Büyükelçimiz'in desteği ile de çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yürütme Kurulu toplantılarımızı önemli konuklar eşliğinde gerçekleştiriyoruz. Bundan sonraki süreçte de bugün olduğu gibi değerli Nepalli Bakanlarımız ile ilgili etkinliklerimizde ve karşılıklı belirlenmiş ve potansiyeli bulunan sektörlerde iş insanlarıyla biraraya gelmesini sağlayacağız. Burada DEİK olarak başlattığımız Interconnected Business serisine Nepal'i de ekleyeceğiz. Bir parantez açmak gerekirse Interconnected Business projesi DEİK Başkanımızın da önemseydiği

ve üzerinde durduğu bir konudur ve biz de DEİK Türkiye-Nepal İş Konseyi olarak Nepalli iş insanları ve Türk iş insanlarını bir araya getirerek bu konuda çalışmalarımızı yürüteceğiz. Türk yatırımcıları doğru kişilere ulaştırmak için çalışıyoruz. Pandemi süreci ve sonrasında da değerli ve ülke uzmanı konuklarımızla bilgilendirici seminerlerimize ve toplantılarımıza devam edeceğiz.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Nepal Kültür, Turizm ve Sivil Havacılık Bakanı Sayın Yogesh Bhattarai, Nepal Nezdinde T.C. Büyükelçisi Sayın Şakir Özkan Torunlar, Türkiye-Nepal İş Konseyi Başkanımız Sayın Mustafa Akıncılar, ve değerli katılımcılar, öncelikle sizleri şahsım ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu adına – DEİK Başkanı olarak saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum. Bugünkü online seminerimizde içinde bulunduğumuz COVID-19 sonrası normalleşme sürecinde, Türkiye ile Nepal arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerini geliştirmenin yollarını konuşacağız. Bu güzel organizasyonu online olarak düzenleyerek bizleri bir araya getirdikleri için Türkiye-Nepal İş Konseyimize teşekkür ediyorum. COVID-19 salgını ve sonrasında, dünyanın ve hayatımızdaki birçok unsurun eskisi gibi olmayacağı; ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerde birçok başlığın yeniden tesis edileceği görülüyor. Özellikle coğrafi olarak uzak olmasına rağmen, dostluk ve iş birliği bağını koparmayan iki ülke; Türkiye ve Nepal olarak, bu süreçte de birlikte hareket etmeyi iş dünyası olarak önemsiyoruz. Bu doğrultuda, bundan sonraki faaliyetleri de aynı ölçüde götürmek istiyoruz. Hepimizin bildiği gibi, Türk girişimcilerimiz, bugüne kadar DEİK çatısı altında 146 iş konseyi ile faaliyet gösteriyorlar. Dünyanın en uzak coğrafyalarındaki en zor ortam ve zamanlarda gösterdikleri başarılar, elde ettikleri birikim ve tecrübeyle Nepal'in de potansiyelini değerlendirmeye hazır olduklarını söylememiz mümkündür. Nepal'de koronavirüsün etkileri oldukça sınırlı oldu. Bu yüzden ekonomi üzerindeki etkisi de daha az oldu diyebiliriz. Son zamanlarda arttığına dair haberler mevcut olmakla beraber temennimiz ülkenin en hızlı ve en az hasarla bu krizi atlatıp çok daha hızlı bir şekilde normale dönmesidir. Bu sebeple kriz sonrasında Nepal'in çok daha hızlı bir şekilde toparlanacağını öngörüyoruz.

İkili ticaretimize baktığımızda iki ülkeyi de memnun edebilecek düzeyde bir ticaretimiz mevcut değil, toplam 60 milyon dolar civarında seyrediyor ve ağırlıklı olarak altın ticaretine dayanmaktadır. İş dünyası olarak sorumluluğumuzun farkındayız ve değerli bakanım, büyükelçim ve diğer kuruluşların destekleri ile ticaretimizi arttırmayı umuyoruz.

Nepal; Çin ve Hindistan gibi iki dev güç arasında yer alan geniş bir coğrafyaya, özel jeopolitik konuma ve son yıllarda hızla artan ekonomik büyümeye sahip bir ülke. Uluslararası finans kuruluşlarının ülkeye artan ilgisiyle birlikte, birçok sektörde iş insanlarımız için önemli fırsatlar bulunuyor. Bu doğrultuda kısaca ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlenmesini sağlayacağını düşündüğüm birkaç maddeyi dikkatinize sunmak isterim:

- 1) Nepal'in Hindistan sınırında, yaklaşık 400 milyon Hindistan vatandaşının bulunduğu bir bölge bulunuyor. Bu nüfusun ihtiyaçlarının karşılanması noktasında, iş insanlarımızın da işbirliği ile Nepal hükümeti tarafından oluşturulacak serbest bölgelerde faaliyete geçecek Türk şirketleri vasıtasıyla Hindistan'a vergisiz ihracat yapılabilir.
- 2) Nepal'de HES projeleri, turizm, tekstil, sağlık ve bankacılık alanlarında da önemli fırsatlar bulunuyor.
- 3) Türk üreticilerinin Hindistan'a Nepal'den yapacakları ihracatta gümrük vergisinin sıfır olması büyük bir avantaj, Nepal'in yabancı yatırımcılara vergi kolaylıkları sağladığını hatırlatmak isterim. Yatırımların karşılıklı temini ve çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmalarının tamamlanması büyük önem taşıyor.
- 4) Turizm ve fuarcılık sektörleri genelde birlikte değerlendirilmektedir. Covid-19 sebebi ile durgunlaşmış olsa da pandemi sonrası önemli olacaktır.
- 5) Sağlık sektörünün de önemini bu süreçte görmüş olduk ve Türkiye örnek ülkelerden biri oldu. Örneğin şehir hastaneleri konusunda Türkiye gelişmiş ülkelere örnek oldu. Nepal'de bu sektörde de ihtiyaçlar bulunuyor. Türk firmalarımız bu sektörde aktif rol üstlenebilir. Bu noktada Nepal ile ortak çalışma yürütülebilir.
- 6) Asya Kalkınma Bankası finansmanlarıyla yürütülecek olan kamu projelerinin ihalelerinde, özellikle altyapı projelerinde, Türk firmalarının dünyada müteahhitlikte 2.sırada olması da büyük önem taşıyor.
- 7) Türkiye'nin Nepal için bir eğitim üssü ve tercihi olarak görülmesi konusunda Nepal'de bir eğitim fuarının pandemi geçtikten sonra ya da online düzenlenmesi

ve Türkiye'nin önde gelen üniversitelerinin Nepal'de tanıtılması yararlı olacaktır. Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi olan DEİK, ülkeler arası yatırım ve ticareti artırmak için tüm dünyaya yayılmış 146 iş konseyiyle, çalışmalarını "ticari diplomasi" anlayışıyla sürdüren bir iş platformudur. Bilgi ve etkileşimin çok önemli olduğu günümüz dünyasında, Nepalli dostlarımızı da, bu önemli networkümüzde daha fazla yer almaları için davet ediyorum. 2012 yılında kurulan Türkiye-Nepal İş Konseyimiz ile Mehmet Mustafa Akıncılar başkanlığında, karşı kanat kuruluşu Nepal Ticaret Sanayi Odaları Federasyonu iş birliğiyle, ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırımları artırmaya devam ediyor.

DEİK olarak bu süreçte neler yaptığımızı da kısaca anlatmak isterim. "İşlerimizi Askıya Almıyoruz", "İşletmelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığını ve istihdamını koruyoruz" sloganlarımız ile çalışmalarımıza ve üyelerimizin sesi olmaya devam ediyoruz. Her gün, Büyükelçilerimiz ve Ticaret Müşavirlerimizin de video konferans yöntemiyle katıldığı 8-10 adet İş Konseyi Yürütme Kurulu Toplantısı, karşı kanat görüşmeleri, webinarlarımız ile, hem işlerimizi yürütüyor, hem de buralardan aldığımız sorun, öneri, teşekkür her türlü bilgiyi, devletimizin ilgili birimlerine ileterek, çözüme katkı sunmak adına çalışmaya durmaksızın devam ediyoruz. "Büyük insanların işleri de büyük olmalı." diye bir Nepal atasözü duymuştum. İş birliklerimizi geliştirerek, birlikte büyümeyi umuyorum.

ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ

Ben son 7 yıldır Türk-Nepal ilişkilerini bizzat takip eden bir Türk diplomatıyım. Aralık 2013'ten Ocak 2017 tarihine kadar Dışişleri Bakanlığı Genel Asya Müdürlüğü'nde görev yaptım ve sorumluluk alanlarımdan birisi Türkiye-Nepal ikili ilişkileriydi. Ocak 2017'den bu yana Delhi de görevliyim fakat Nepal nezdindeki Türkiye büyükelçisiyim dolayısıyla 7 yıldır Türkiye-Nepal arasındaki ilişkilere şahidim. Türkiye-Nepal arasındaki diplomatik ilişkiler bundan 58 yıl önce, 1962 yılında kuruldu. O tarihten bu yana ilişkiler gelişerek bugünkü seviyesine geldi. İki ülkenin potansiyellerine bakıldığında bu ilişkiler hala yeterli seviyede gözükmemektedir, çok daha ileri seviyelere taşınabilir. 2015'te Nepal'de meydana gelen deprem hepimizi derinden üzmüştü ve Katmandu Havaalanına ilk inen yabancı yardım uçağı Türk Hava Yolları uçağı olmuştu. Türkiye'den gelen yardım ekipleri süratle civar köylere ve depremden etkilenen her yere yardımlarını ulaştırdılar.

Bu felaketten sonra, Nepal'in kalkınmasını öngören uluslararası bir konferans düzenlendi ve benden önceki büyükelçimiz hükümet adına Nepal'in yeniden inşası noktasında Nepal hükümetinden gelecek proje bazlı dosyalara 2 milyon dolar katkıda bulunmayı taahhüt etti ancak bu durum henüz işlerliğe kavuşmuş değildir. Bu noktada iki dost ülke olarak Nepal'in yeniden inşası konusunda Nepal'den projelerin gelmesini ve Türkiye'nin de bu dosyaları değerlendirerek işe koyulması gerektiğini düşünüyorum. İkili ticaret rakamlarımız 2017-2018 döneminde 100 milyon dolara yaklaşmış olmasına rağmen geçen dönem öngörülemez durumlar sonucu 80 milyon dolara düşmüş durumdadır; ancak yeniden artırılabilir. Nepal'in öncelikli ihracat pazarlarından birisi Türkiye'dir. Öncelikle iki komşu ülkeye ihracat yapmaktadır; Türkiye 5.sırada yer almaktadır. Hem ihracat hem ithalatta Nepal ile ticareti geliştirmeye hazır

olduğumuzu belirtmek isterim. Mevzuatta değişiklik yaparak Nepalli sentetik iplik üreticilerinin ve ihracatçılarının önünü açtık ve eskiden olduğu gibi her türlü kolaylığı sağlayıp, ithalat vergisindeki kısıtlamaları kaldırarak Türkiye ihracatlarını sürdürmelerine imkan tanıdık. Türkiye’de 200’e yakın özel ve devlet üniversiteleri Nepalli öğrencilere açıktır. Körfez ülkeleri üzerinden Katmandu’ya aktarılmalı gelişler mevcut olsa da THY Katmandu’yu Batı Yarımküre’ye bağlayan tek hava yolu şirketidir. Sefer sayılarını arttırabilecek durumdayız. Tüm dünyada uçuşlar durma noktasına gelse de Nepal hazır olduğu takdirde THY yöneticileri ile istişare ederek kendilerine Katmandu uçuşlarını başlatmaları için tavsiye verebilecek durumda olduğumuzu belirtmek isterim. Nepal ile siyasi ilişkilerimiz 2015 yılında gerçekleşen İstanbul Dünya İnsani Zirvesinde iki ülkenin de Dışişleri Bakanlarının bir anlaşma imzalayarak siyasi istişare mekanizması oluşturmaları ile güçlendi. İlk toplantı Haziran ayında iki ülke Dışişleri Bakanlıklarının genel müdürleri arasında Katmandu’da gerçekleştirildi. Geçen yıl Nepal Başbakanı Oli, ILO Konferansı için Cenevre’de bulunduğu sırada TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ile bir görüşme gerçekleştirdiler ve ilişkilerimizi ele aldılar. Nepal Hükümetine de bana kolaylıkla ulaşabileceklerini belirtmek isterim ve bana bu fırsatı sunduğunuz için teşekkür ederim.

YOGESH BHATTARAI

NEPAL KÜLTÜR, TURİZM VE
SİVİL HAVACILIK BAKANI

President of Foreign Economic Relations Board Mr. Nail Olpak
Excellency Ambassador of Turkey to Nepal Mr. Sakir Ozkan Torunlar
Business Council Chairperson Mr. Mustafa Akincilar
All the participants in this online seminar
Namaste, Good afternoon and Asslam Walekam.

I am delighted to be a part of this important seminar being held on the issue of "Business and Investment Opportunities in Nepal". I take this opportunity to appreciate the initiative of The Foreign Economic Relations Board of Turkey to organize this online seminar and to thank you for having me onboard. Today, the whole world is fighting the invisible enemy COVID 19 which has taken a large number of lives and caused a big damage on our economies. With new parameters of social distancing and other health and hygiene protocol in place around the world, the humanity is emotionally closer and more empathetic than before. We have been sharing our experiences online and other means of communication. This seminar is also a milestone in our move towards new normal.

Turkey's effective response to this pandemic is laudable and its initiatives for the resumption of business activities deserve special appreciation. I would like to take this forum to thank His Excellency Minister of Culture and Tourism of Republic of Turkey for the warm words in the letter addressed to me few days ago. Government of Nepal admires his calculated and professional steps to open tourism and aviation activities by ensuring health and safety standards for all. Nepal is also handling this crisis with utmost care. We are trying to contain its spread and minimize fatalities. Tourism of Nepal is one of the hardest hit

sectors by this crisis. We are confident that we will defeat this pandemic soon and will resume our economies and tourism will revive as before.

Coming to today's topic: "Business and Investment Opportunities in Nepal", let me briefly outline the scenario in Nepal. Government of Nepal welcomes foreign investment with open heart and assures of all supports and cooperation to the investors as regards investment security. Constitution of Nepal in (Article 51 D 10) directs the state policy to encourage and mobilize foreign capital and technology investment for import substitution, export promotion and infrastructure development to suit its national interests. The ongoing 15th Periodic Plan has envisioned an innovative, competitive and dynamic economy through the mobilization of foreign investment. Regarding FDI, there are several rules and regulations which currently prevail in Nepal. Foreign Investment and Technology Transfers Act 1992; Industrial Enterprises Act 2016; Private Investments in Infrastructure Act 2006; Investment Board Act 2011; Contract Act 2000; Company Act 2006; Income Tax Act 2002; Foreign Exchange (Regulation) Act 1963 are some of the examples that emphasize and prioritize investment opportunities.

In addition, Government's policy, programs and budget over the last decade have given high priority in FDI.

Now, there are around 300 firms from 90 different countries investing on 3905 industries in Nepal. In addition, Investment Summit held in Nepal in 2017 observed additional US Dollar 13.74 billion investment commitment on ten sectors from 26 companies from 8 countries. The trend of investment in various sectors in Nepal is growing over the last ten years. The biggest chunk, 70% of the FDI in Nepal as of now is on Service sector which includes communication, financial intermediation, education, hotels and restaurants, while industrial sector ranks second in FDI status. Agriculture is has received the least share of the FDI. There are few factors that are encouraging on investment in Nepal.

First, Nepal has the most conducive environment for investment because of political stability. We have settled all political agendas and promulgated a federal democratic republican constitution that guarantees all democratic rights and ensures inclusiveness. All three tier governments have been formed democratically and no political agenda lies unaddressed. The present government formed with majority in the parliament is committed for prosperity and development under the motto: "Prosperous Nepal and Happy Nepali".

Second, demographic capital. 56% of the total population in Nepal are between 18 to 60 years of age. This is the most active age group who can be big assets in industries and businesses of all kinds.

Third, natural resources: different researches and studies have derived a conclusion that the viable capacity of hydroelectricity in Nepal is 42000 MW while we are at present operating on 1100 MW though a significant number of hydro projects are underway and some of them are nearing completion. However, there is an incredible potential of hydroelectricity. Similarly, bio-diversity and rich vegetation across the nation with medicinal herbs are a huge demand from around the world. Due to this geographic variety, there are ample opportunities of agriculture. Tourism has always been a center of attraction for the global investors. This has led to investment on hotels, resorts, restaurants, cable cars, amusement parks, airports, and much more. Government has adopted the policy of developing hill stations as tourism products all across the nation which

can be a big attraction for millions of Indian tourists living across the border which hot most of the time in a year. This is very fertile area for investment among many other tourism activities. In nutshell, hydropower and tourism are the most lucrative areas of investment among others. Fourth, As a developing country, Nepal needs more to improve and develop infrastructure and expand and upgrade industrial production. Varied and largely hilly topography, we need to upgrade our mode of transportation both on land as well as air. This is also a fertile area of investment.

And fifth, Nepal lies at a strategic location linked to world's most populous countries and big economies. This position offers an investor an opportunity for market expansion.

Talking about Nepal Turkey business relations, it is growing year by year. Thanks to multi-layered relations strengthened over many decades since our diplomatic relations established in 1962. Today, we have Nepal-Turkey Parliamentary Group, Political Consultation mechanism, Turkish Nepalese Business Council, Nepal-Turkey Chamber of Commerce to name a few. Since 2013, Turkish Airlines has further cemented our relations due to its scheduled flights between Istanbul and Kathmandu. It has also directly connected Nepal to Europe and has contributed for the arrival of Western tourists to Nepal. Some of the important items Nepal exports to Turkey are handmade carpets, metal wires and threads. But there are ample areas of trade relations between these great nations. Last year, a Turkish firm together with Nepalese partner started to invest in communication sector in Nepal. We invite Turkish investors to Nepal for which we are committed to create any conducive environment. COVID 19 pandemic has set new scenario demanding a change in our modus operandi.

We hope get back to new normal with more socio-economic activities. Once again I repeat, with our collective efforts, we will defeat this crisis and revive our businesses under new circumstances. I hope, our tourism and aviation sector will come back to normal soon. I invite all to be united to fight and to prosper.

Once again, I thank all of you for your kind attention.

SORU – CEVAP BÖLÜMÜ

SORU 1

Bir iş insanı Nepal'e niçin yatırım yapmalı? Ülke Türk iş insanlarına neler sunuyor? Nepal'de hangi sektörlerin önü açık gözükmektedir? Hızla gelişen ekonominin yarattığı fırsatlar ve riskler nelerdir?

NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR:

Nepal 30 milyonluk nüfusu ile küçük bir Himalaya ülkesi olsa da kuzeyinde dünyanın en büyük nüfusuna sahip komşusu Çin ve güneyinde dünyanın en büyük ikinci nüfusa sahip ülkesi Hindistan ile komşudur. Bu iki ülkenin nüfuslarının toplamı dünya nüfusunun neredeyse 1/3'üne denk gelmektedir.

Tabii ki herkes Çin de herkes Hindistan'da yatırım yapabilir ancak Nepal de önemli bir potansiyel olabilir. Özellikle Nepal, Hindistanın toplam 400 milyon nüfusa sahip 5 farklı eyaleti ile 9 gümrük kapısına sahiptir ve iki ülke arasındaki özel ilişki nedeniyle eğer Nepal de yatırım yaparsanız sadece 30 milyonluk Nepal nüfusuna değil sınırın diğer tarafındaki toplam Hindistan nüfusunun 1/3'üne denk gelen 400 milyonun pazarına erişme şansına tercihli gümrük tarifeleri ile sahip olabilirsiniz.

Hangi alanlarda yatırım yapılmalı konusuna değinecek olursak eğer yatırımcının hedef kitlesi 400 milyonluk sınırın ötesindeki pazar ise Hint toplumunun tüketim alışkanlıklarını incelemek gerekmektedir. Nepal'deki en önemli yatırım alanlarından birisi ekonominin en önemli taşlarından birisi olan turizm sektörüdür. Son 50-60 yıldır Nepal doğal güzellikleri ve tarihi ile dünyadan bolca turist çeken bir destinasyon olmuştur. Biz büyükelçilik olarak hem Nepal hem de Hindistan ayağında da yatırımcılarımızın sorularını cevaplamaya hazırız.

SORU 2

Çin'in Nepal'i, Güney Asya'ya açılan bir kapı olarak gördüğünü biliyoruz. Pandemi sonrası dönemde Çin'e bağlı tedarik zincirlerinde kırılmalar olacağı öngörülmektedir. Bu anlamda Nepal ekonomisinin ilgili gelişmelerden nasıl etkileneceğini düşünüyorsunuz?

NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR:

Nepal son 10-15 yıl içinde hazırladığı mevzuat altyapısı ile yabancı yatırımcı çekmeye çalışmaktadır. Yine aynı dönemde yabancı yatırımcıların tercihleri Nepal'in iki büyük komşusuna kaydığı için Nepal gereken önemi görememiştir. Pandemi sonrasında Çin'de faaliyet gösteren yatırımcılar yeni yerler ararlarsa Nepal doğru bir destinasyon olacaktır.

SORU 3

Çin ve Hindistan sınırında son zamanlarda bazı gerginlikler yaşandığı gözlemlenmektedir. Yaşanan bu gerginliklerin Nepal açısından olumsuz bir sonucu var mıdır?

NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR:

Genelde ülkeler komşuları ile sorunlar yaşamaktadır. Hem Hindistan hem Çin inişli çıkışlı süregelen ilişkilere sahip olsa da bu durum gayet olağandır ve iki ülke de sorunlarını diplomasi ile çözebilecek iradeye sahiptir. Nitekim, geçtiğimiz günlerde Hindistan-Çin sınır ihtilafı konusunda iki ülkenin komutanları sınırda görüşme gerçekleştirdiler. Biz yabancı diplomatlar olarak hem Yeni Delhi'nin hem de Pekin'in sorunları diplomasi ile çözebileceğini düşünmekteyiz dolayısıyla bunun kalıcı bir iz bırakacağını öngörmüyorum.

SORU 4

Hindistan'daki lockdown durumu Nepal ekonomisini nasıl etkilemektedir? Özellikle inşaat sektöründe kullanılan çelik gibi ürünlerin oradan ithal ediliyor olması ve daha genel olarak Hindistan ile gerçekleştirilen ticari ilişkiler Pandemi ile birlikte ne yönde etkilenmektedir?

NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR:

Hindistan açısından bakıldığında her ne kadar yolcu hareketliliği uzun haftalar boyunca ülke içinde bile kısıtlanmış olsa da kargo trafiği pandemi sürecinden pek fazla etkilenmemiştir. Nepal-Hindistan arasında benim de takip ettiğim kadarıyla kargo trafiği olumsuz etkilenmemiştir. Hindistan'ın komşuları ile ve diğer ülkelerle arasındaki kargo trafiğinde ilk birkaç gün personelin işe geç

gelmesi, erken ayrılması vs. konularında fiziki güçlük yaşansa da genel olarak devam ettiğini söylemek mümkündür.

NEPAL KÜLTÜR, TURİZM VE SİVİL HAVACILIK BAKANI YOGESH BHATTARAI:

Lockdown sebebi ile bir problem tedarik konusunda yaşanmaktadır ancak bizim hükümetimiz ve Hint hükümeti, Covid-19 ve lockdown sebebi ile etkilenen Nepal sınırları içerisinde yaşayan binlerce Hintli ve Hindistan'da yaşayan Nepalli binlerce insan için tıp, gıda gibi acil durum arzında bir sıkıntı yaşamamaktadır.

SORU 5

Visit Nepal 2020 etkinlikleri kapsamında Nepal'in 2 milyon turist çekmesi hedeflenmişti. Ancak Pandemi'den dolayı bu projenin iptal olduğunu biliyoruz. Pandemi Nepal için en önemli gelir kaynaklarından biri olan turizm sektörünü nasıl etkilemiştir? Bundan sonra Nepal'in turizm stratejisinde ne gibi değişiklikler olacaktır? Turizm alanında Nepal, Türk İş insanları için ne gibi avantajlar sağlamaktadır?

NEPAL KÜLTÜR, TURİZM VE SİVİL HAVACILIK BAKANI YOGESH BHATTARAI:

Son zamanlarda da haberlerde gördüğümüz üzere Çin-Hindistan arasında bazı konularda problemler mevcuttur. Ayrıca, Nepal ve Hindistan arasında da sınır konusunda problem olduğunu söylemek mümkündür. Nepal olarak, Hindistan ile sınır sorunumuzu diplomatik seviyede diyaloglar ile çözmek istiyoruz. Güneyde Hindistan ile 700 kilometrelik bir sınır açık durumdadır ve iki ülke arasında kolaylıkla gidip gelmek mümkündür. Korona virüs pandemisi sebebiyle etkilenen insanlar da bu sınırlarda bulunmaktadır.

SORU 6

Türkiye ile Nepal arasında karşılıklı yatırım veya turizm ofisleri açılması konusunda neler düşünüyorsunuz?

NEPAL NEZDİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ ŞAKİR ÖZKAN TORUNLAR:

Karşılıklı olarak yatırım ofislerinin açılmasında yarar bulunmaktadır. Delhi'deki turizm ofisimiz sadece Hindistan'dan sorumlu değil Nepal ve diğer birkaç ülke ile koordinasyon içindedir ve turizm faaliyetlerini yürütmektedir. Nepal'in Türkiye'de bilinirliğinin artmasında fayda bulunmaktadır. THY, Katmandu

seferlerinde sadece Nepalli yolculara değil, Nepal'i ziyaret etmek isteyen, Himalayalar'da dağcılık yapan vatandaşlarımıza da hizmete devam etmektedir. Karşılıklı ofislerin açılması iki ÷lke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için yararlı olacaktır.

SONUÇ NOTU:

Nepal, 30 milyonluk genç ve dinamik nüfusu, giderek gelişen Asya pazarındaki konumu, ve uluslararası yatırımcılara sunduğu fırsatlar sayesinde birçok sektörden yabancı yatırımcı çeken bir ülkedir. Ülkenin, dünyanın iki yükselen büyük gücü Çin ve Hindistan'a komşu olması stratejik önemini arttırmakta ve yabancı yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Ülkenin yatırım aldığı sektörlerden başlıcaları; turizm, tekstil, sağlık ve altyapıdır. Türkiye ve Nepal arasındaki diplomatik ve ticari ilişkiler de gelişmektedir ve ülkede faaliyet gösteren Türk iş insanları da bulunmaktadır.

2012 yılında kurulan DEİK Türkiye-Nepal İş Konseyi, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve yatırımın arttırılması konularında, karşı kanat kuruluşları ile beraber faaliyet göstermektedir. İş Konseyi, pandemi sonrasında da iki ülke arasındaki ilişkilerin şekillendirilmesi noktasında aktif rol oynamakta ve üyeleri ile koordineli şekilde çalışmalarını yürütmektedir.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

BARKAN ÖZGÜR

Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı

VOLKAN YÜZER

İş Konseyi Bölge Direktörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 80

E-Posta: vyuzer@deik.org.tr

NESLİHAN ONURALP DAMALI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 18

E-Posta: nonuralp@deik.org.tr

SELMA BARDAKCI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 37

E-Posta: sbardakci@deik.org.tr

TEMMUZ YİĞİT BEZMEZ

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Tel: + 90 212 90 212 339 50 35

E-Posta: tbezmez@deik.org.tr